

ЗАКОН

О ЗАШТИТИ ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се заштита државне границе, организација и начин вршења заштите.

Заштита државне границе у смислу овог закона је контрола прелажења државне границе (у даљем тексту: гранична контрола) и обезбеђење државне границе, у циљу:

- 1) обезбеђења неповредивости државне границе;
- 2) спречавања и откривања кажњивих дела и починилаца тих дела;
- 3) заштите живота и здравља људи и животне средине;
- 4) спречавања илегалне миграције.

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) државна граница је замишљена вертикална раван која се граничном линијом простире по Земљиној површини и одваја простор Републике Србије, његов копнени део, унутрашње воде, ваздушни простор и простор испод површине земље од простора суседних држава. У смислу контроле државне границе под државном границом се сматрају и подручја граничних прелаза на аеродромима и пристаништима преко којих се одвија међународни саобраћај;
- 2) гранична линија је обележена или замишљена линија којом се на Земљиној површини протеже државна граница;
- 3) гранични прелаз је место одређено за прелажење државне границе;
- 4) привремени гранични прелаз је место одређено за привремени прелазак државне границе;
- 5) подручје граничног прелаза је обележени простор на коме се врши контрола прелажења државне границе и друга контрола одређена законом, део јавног пута на том простору, као и објекти, инсталација и опрема потребни за рационално и безбедно одвијање саобраћаја преко државне границе и вршење контроле;
- 6) обезбеђење државне границе је скуп мера, радњи и овлашћења која се предузимају уз државну границу, између граничних прелаза и на граничним прелазима изван утврђеног радног времена у циљу спречавања недозвољеног прелажења државне границе и заштите њене неповредивости;
- 7) интегрисано управљање границом подразумева уређену сарадњу свих служби присутних на граничним прелазима (унутар, између и међународну сарадњу) као и других државних органа и институција у циљу постизања отворености границе за кретање лица и трговину и

затворености граница за све криминалне и друге активности које угрожавају стабилност у региону;

- 8) гранична полиција је организациона јединица Министарства унутрашњих послова која непосредно обавља послове заштите државне границе;
- 9) повреда државне границе, односно гранични инцидент је свако нарушавање неповредивости државне границе за које је утврђено да није у складу са прописима Републике Србије о заштити државне границе и међународним уговорима, а које је учињено или је настало на територији Републике Србије као последица деловања органа или другог лица, односно које са територије стране државе почине службена лица државних и локалних органа и друга лица те државе;
- 10) оператор је правно или физичко лице које као власник или корисник управља аеродромом, луком, пристаништем, железничком станицом и инфраструктуром која је саставни део наведених објеката.

II. ОРГАНИ НАДЛЕЖНИ ЗА ВРШЕЊЕ ЗАШТИТЕ ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

Надлежност

Члан 3.

Послове граничне контроле и обезбеђења државне границе врше министарство надлежно за унутрашње послове (у даљем тексту: Министарство) и други органи државне управе у складу са надлежностима утврђеним законом.

Интегрисано управљање границом

Члан 4.

Органи који обављају послове из члана 3. Закона дужни су да делују усклађено, остварују сарадњу и пружају међусобну помоћ у обављању послова из утврђене надлежности и делокруга тих органа, у складу са одређеним процедурама и принципима утврђеним Стратегијом интегрисаног управљања границом у Републици Србији.

Гранична полиција

Члан 5.

Гранична полиција послове заштите државне границе обавља у складу са надлежношћу утврђеном овим законом.

Начин обављања послова из става 1. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Овлашћења, мере и радње

Члан 6.

При обављању послова из члана 5. овог закона полицијски службеник граничне полиције (у даљем тексту: полицијски службеник) примењује полицијска овлашћења, као и мере и радње утврђене Законом и то:

- 1) врши увид у путне или друге исправе прописане за прелазак државне границе;

- 2) утврђује идентитет лица и врши проверу у прописаним евиденцијама;
- 3) ако постоји сумња у идентитет, односно у веродостојност путне или друге исправе прописане за прелазак државне границе, узима отиске прстију и дланова лица и друге биометријске податке;
- 4) проверава да ли лице испуњава услове за улазак, односно излазак из Републике Србије;
- 5) проверава прелазак државне границе, односно уноси у путну или другу исправу прописану за прелазак државне границе податке о уласку и изласку, као и податке о забрани уласка у земљу, податке о уношењу и преношењу ватреног оружја и муниције и друге релевантне податке;
- 6) проверава сврху путовања лица;
- 7) ако на други начин није могуће обавити контролу лица, врши преглед и претресање лица;
- 8) задржава лице у времену које је неопходно за вршење контроле и обезбеђује правилно, несметано и брзо одвијање контроле;
- 9) захтева од лица која прелазе државну границу на увид ствари и предмете које носе са собом или у превозном средству и врши њихов преглед;
- 10) врши унутрашњи и спољни преглед превозног средства и проверу кроз прописане евиденције, у случају када постоји сумња да лице које прелази државну границу у превозном средству превози скривена лица, односно предмете и ствари чије је уношење или изношење из Републике Србије забрањено или су под посебним режимом, ради утврђивања идентитета тих лица, спречавања незаконитог преласка државне границе и проналаска предмета и ствари;
- 11) у случају да је потребан претрес свих делова превозног средства врши растављање превозног средства;
- 12) поставља и користи техничка средства, користи службене псе и поставља препреке којима се онемогућава незаконито прелажење државне границе.

Примена овлашћења

Члан 7.

Полицијски службеник при обављању послова заштите државне границе може примењивати само она овлашћења, мере и радње којима се може остварити законом одређени циљ.

Применом овлашћења, мера и радњи, полицијски службеник не сме проузроковати штету која би била несразмерна са циљем ради кога је предузета.

Полицијски службеник дужан је да примењује овлашћења, мере и радње за које је овлашћен док не постигне циљ, односно до тренутка док не утврди да се предузетом радњом или наложеном мером циљ не може постићи.

Гранична контрола од стране царинских органа

Члан 8.

На предлог Министарства, Влада може одредити да на неким граничним прелазима за погранични саобраћај, граничну контролу обављају органи

државне управе надлежни за послове царина, уколико је то економичније, а није у супротности са разлозима безбедности.

Када граничну контролу обављају службеници органа државне управе надлежни за послове царина, гранична полиција им даје упутства за рад и пружа стручну помоћ.

Контрола изван подручја граничног прелаза

Члан 9.

Гранична полиција може да обавља контролу лица, превозних средстава и ствари, за коју је овлашћена овим законом и то на јавним путевима и објектима од значаја за гранични промет у месту граничног прелаза и на другим местима између граничних прелаза, на прилазним путевима уз државну границу, а ради спречавања и откривања илегалне миграције и сузбијања прекограничног криминала.

Послови из става 1. овог члана обављају се из безбедносних разлога на основу полицијских сазнања надлежних служби Министарства или обавештења других државних органа или надлежних безбедносних служби у циљу проналажења учиниоца наведених кажњивих дела.

III. ПРЕЛАЗАК ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

Прелазак државне границе на граничном прелазу

Члан 10.

Прелазак државне границе је свако кретање људи преко државне границе.

Државна граница се, по правилу, може прелазити само на граничним прелазима са важећом путном исправом или другом исправом прописаном за прелазак државне границе, у време које је одређено за вршење саобраћаја на граничном прелазу и на начин који је у складу са наменом граничног прелаза.

Прелазак државне границе ван граничног прелаза

Члан 11.

Ван граничног прелаза државна граница се може прелазити у случају више силе или ако је тако одређено међународним уговором.

У случају више силе државна граница се може прећи у било које време и на било ком месту. Лица која су државну границу прешла у случају више силе дужна су да о томе обавесте граничну полицију без одлагања, односно одмах по престанку разлога који су условили такав начин преласка државне границе.

Гранична дозвола

Члан 12.

Ако постоји оправдан интерес у складу са међународним уговором, односно уз одобрење надлежног органа суседне државе, гранична полиција у сагласности са надлежном царинарницом може на захтев групе лица или појединца издати граничну дозволу за прелазак државне границе изван граничног прелаза, односно за прелазак државне границе на граничном прелазу изван утврђеног начина преласка и радног времена граничног прелаза.

Гранична дозвола се издаје одређеним лицима са роком важења до једне године.

Гранична дозвола ће се одузети у случају злоупотребе или престанка разлога због којих је издата.

Образац захтева за издавање граничне дозволе, образац граничне дозволе, начин и рокове издавања прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Врсте граничних прелаза

Члан 13.

Гранични прелаз је место одређено за прелазак државне границе у друмском, железничком, ваздушном и водном саобраћају, на коме се гранична контрола обавља стално, сезонски и привремено.

Гранични прелази могу бити отворени за међународни и погранични саобраћај.

Влада одређује граничне прелазе, време и начин преласка државне границе, што се са суседном државом уређује међународним уговором.

Условe и поступак отварања, затварања и прекатегоризације граничних прелаза прописује Влада.

Гранични прелази за међународни и погранични саобраћај

Члан 14.

Гранични прелаз за међународни саобраћај је место одређено за прелажење државне границе држављана Републике Србије и страних држављана.

Гранични прелаз за погранични саобраћај је место преко кога држављани Републике Србије са одређене територије Републике Србије прелазе државну границу ради боравка у одређеној зони суседне државе, односно преко кога држављани суседне државе са одређене територије те државе прелазе државну границу ради боравка у одређеној зони Републике Србије, у складу са међународним уговором.

Привремени гранични прелаз

Члан 15.

Привремени гранични прелаз може решењем одредити министар надлежан за унутрашње послове, уз сагласност министара надлежних за послове финансија и спољне послове и надлежног органа суседне државе, уколико је то потребно за одржавање краткотрајних активности: културних, научних, спортских, верских и туристичких, обављања пољопривредних радова, привредне делатности и других активности које произилазе из међународног уговора, извођења вежби за спречавање природних катастрофа, као и ради преусмеравања саобраћаја који се одвија преко државне границе.

Решењем из става 1. овог члана одређују се време, начин и други услови преласка државне границе.

Привремени гранични прелаз може бити отворен у трајању до три месеца у току једне календарске године, а ако је одређен због обављања

пољопривредних радова - док трају ти радови, односно док постоји оправдан интерес.

Условe и поступак за доношење решења из става 1. овог члана прописује Влада.

Подручје граничног прелаза

Члан 16.

Подручје граничног прелаза обухвата простор који је потребан за обављање граничне контроле са објектима неопходним за несметано и безбедно одвијање саобраћаја.

Подручје граничног прелаза утврђује се решењем Министарства, уз сагласност надлежних органа државне управе који обављају граничну контролу.

На заједничким локацијама граничних прелаза, подручје граничног прелаза са суседном државом одређује се у складу са међународним уговором.

Уређење и опремање граничног прелаза

Члан 17.

Гранични прелази морају бити уређени и опремљени у складу са условима које утврди Влада и међународним стандардима, тако да омогућавају безбедно обављање граничне контроле.

Оператор аеродрома, луке, пристаништа или железничке станице на којима се одвија међународни саобраћај дужан је да обезбеди услове да се гранична контрола обавља несметано у складу са одредбама Закона.

Оператор аеродрома из става 2. овог члана дужан је да обезбеди простор који омогућава одвајање путника у међународном саобраћају од других путника, као и простор за смештај странаца који не испуњавају услове за улазак у земљу у складу са посебним законом.

Трошкови уређења, опремања и текућег одржавања граничних прелаза, осим оних за које је утврђено да падају на терет оператора, финансирају се из буџета на начин који ће ближе уредити Влада.

Међусобни односи у вези са коришћењем простора и објеката за обављање граничне контроле између оператора и органа који врше граничну контролу уређују се уговором.

Обележавање подручја граничног прелаза

Члан 18.

Гранични прелаз и његово подручје обележавају се прописаним ознакама и другом сигнализацијом, при чему се натписи осим на језику и писму које је у службеној употреби могу исписивати и латиничким писмом, као и на страном језику.

Облик, садржину и изглед ознака и друге сигнализације из става 1. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Ознаке и другу сигнализацију из става 1. овог члана, на захтев Министарства, поставља и одржава орган државне управе надлежан за уређење саобраћајног система.

Изузетно од става 3. овог члана, ознаке и другу сигнализацију на граничном прелазу и његовом подручју на аеродромима, лукама, пристаништима и железничким станицама, на захтев Министарства, поставља и одржава оператор.

Извођење радова на подручју граничног прелаза

Члан 19.

Изградња, постављање објеката, промена њихове намене, као и постављање инсталације, опреме и уређаја на подручју граничног прелаза не смеју да ометају обављање граничне контроле и спровођење мера безбедности на државној граници.

Инвеститор или пројектант дужан је да од Министарства прибави сагласност за радове из става 1. овог члана.

Сагласност из става 2. овог члана неће се издати ако се тиме омета обављање граничне контроле и спровођење мера безбедности на државној граници.

Кретање и задржавање на подручју граничног прелаза

Члан 20.

На подручју граничног прелаза дозвољено је кретање и задржавање лица која намеравају да пређу државну границу или су је већ прешла, а на подручју граничног прелаза се задржавају због граничне контроле, као и запослених на граничном прелазу и других лица која за то имају прописану дозволу.

Лица којима је дозвољено кретање и задржавање на подручју граничног прелаза, дужна су да поступају по наређењима и упутствима полицијских службеника.

Дозвола за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза

Члан 21.

Дозволу за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза издаје гранична полиција.

Дозвола за кретање и задржавање лица која стално обављају делатност на подручју граничног прелаза издаје се са роком важења до две године који се може продужити.

Ради обављања привремене делатности, као и када је потребно омогућити кретање и задржавање на подручју граничног прелаза у краћем трајању, издаје се привремена дозвола са роком важења до 60 дана.

Дозвола за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза може се издати и другим лицима која за то имају оправдан разлог.

Образац дозволе за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза и начин њеног издавања прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Подносилац захтева, одбијање захтева и одузимање дозволе

Члан 22.

Дозвола се издаје на писмени захтев оператора или другог послодавца код којег је запослено лице коме се та дозвола издаје, односно на захтев заповедника пловног објекта, ваздухоплова или воза.

Дозвола из члана 21. овог закона неће се издати, односно одузеће се, ако то налажу разлози вођења кривичног или прекршајног поступка, спречавања ширења заразних болести или разлози безбедности.

Жалба на решење из става 3. овог члана не задржава извршење решења.

Идентификациона карта

Члан 23.

Лица којима је издата дозвола из члана 21. овог закона морају на видном месту да носе идентификациону карту за време боравка на подручју граничног прелаза.

Образац идентификационе карте и начин њеног издавања прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Трошкове издавања идентификационе карте из става 1. овог члана сноси оператор или други послодавац код којег је запослено лице коме се издаје идентификациона карта.

IV. ГРАНИЧНА КОНТРОЛА

Појам

Члан 24.

Гранична контрола је контрола лица и путних исправа, контрола превозног средства и контрола ствари која се врши на подручју граничног прелаза у вези са намеравањем преласком државне границе или непосредно након што је извршен прелазак државне границе и друга контрола промета лица, робе, услуга, превозних средстава, животиња и биља преко државне границе одређена законом.

Место граничне контроле

Члан 25.

Гранична контрола и друга контрола одређена овим и другим законом врше се на подручју граничног прелаза.

Под условима утврђеним овим законом, гранична контрола може се обавити ван подручја граничног прелаза у возовима, ваздухопловима, пловним објектима, а ако то из посебно важних разлога захтева странка - и на другом месту, у ком случају трошкови контроле падају на терет странке.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, гранична контрола у возовима и пловним објектима у међународном саобраћају, може се вршити и за време њиховог кретања ван подручја граничног прелаза, у складу са међународним уговором.

Гранична контрола или део те контроле, ако је то у складу са међународним уговором, може да се обави и на подручју друге државе.

Дужности лица које прелази државну границу

Члан 26.

Лице које прелази или је већ прешло државну границу дужно је да приликом граничне контроле стави на увид полицијском службенику прописану исправу за прелазак државне границе и омогући несметану контролу. Подручје граничног прелаза лице не сме напустити док се не обави гранична контрола.

Лице из става 1. овог члана дужно је да полицијском службенику пружи сва потребна обавештења у вези са прелажењем државне границе која он од њега тражи и поступи по његовим упозорењима и наређењима.

Преглед превозног средства и ствари

Члан 27.

Корисник превозног средства и ствари, мора бити присутан приликом прегледа истих.

Ако лице из става 1. овог члана то захтева, о извршеном прегледу превозног средства и ствари, полицијски службеник је дужан да изда потврду.

Поступак са пронађеним предметима

Члан 28.

Када полицијски службеник при прегледу лица, ствари или превозног средства нађе предмете које треба одузети по одредбама закона који уређује кривични или прекршајни поступак, или предмете који су потребни за вођење ових поступака, поступак ће се наставити по одредбама тих закона.

Пронађени предмети који нису предмет кривичног или прекршајног поступка, а у надлежности су царинских или других државних органа, предају се на даљи поступак тим органима.

Минимум граничне контроле

Члан 29.

Када из посебних разлога на граничном прелазу није могуће извршити контролу у целини, а при томе су искоришћене све кадровске и организационе могућности, при чему настане застој или неприхватљиво дуго чекање за прелазак државне границе, односно настану друге веће сметње при одвијању саобраћаја преко граничног прелаза, гранична полиција овлашћена је да привремено одреди пропуштање појединих радњи у вршењу граничне контроле.

Приликом обављања контроле из става 1. овог члана гранична полиција је обавезна да примени минималне мере контроле које укључују утврђивање идентитета и поуздану проверу валидности путних исправа лица која прелазе државну границу.

Полицијски службеник одговоран за организацију и вођење граничне контроле одређује приоритетне циљеве граничне контроле који треба да буду прилагођени конкретним безбедносним условима у циљу ефикасности.

У одређивању приоритетних циљева контрола уласка има приоритет у односу на контролу изласка из земље.

О предузетим мерама из става 1. овог члана гранична полиција обавестиће гранични прелаз суседне државе.

Овера преласка државне границе

Члан 30.

Ако међународним уговором није другачије одређено, прелазак државне границе Републике Србије оверава се печатом, и то држављанима Републике Србије - при изласку из Републике Србије, а на њихов захтев - и при уласку у Републику Србију, а странцима - само при уласку у Републику Србију.

Лицима која државну границу прелазе са личном картом, на њихов захтев, полицијски службеник дужан је да изда потврду која служи као доказ о уласку, односно изласку из земље.

Изглед и садржину печата из става 1. овог члана и образац потврде из става 2. овог члана, као и начин уноса податка о забрани уласка у земљу и других релевантних података у исправе прописане за прелазак границе прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Уношење и изношење оружја и муниције

Члан 31.

Лица која прелазе државну границу могу уносити или износити оне врсте оружја и муниције које се у складу са законом могу набављати, држати и носити у Републици Србији, под условом да то оружје пријаве полицијском службенику приликом преласка државне границе.

Непријављено оружје и муниција на граничном прелазу одузима се и предаје надлежном органу на даље поступање.

Члан 32.

Припадници страних војних, полицијских и других служби безбедности који долазе у службену посету у Републику Србију, а по прописима своје државе носе кратко оружје или је оно саставни део њихове униформе, уз претходну писмену најаву Министарству, могу ући у Републику Србију у униформи с оружјем, односно унети оружје и држати га и носити за време боравка у Републици Србији.

Представници страних служби безбедности који су у пратњи и непосредно штите представнике те државе, односно представнике институција или представнике међународних организација за време транзита или посете Републици Србији, могу уносити и носити кратко оружје и муницију само уз одобрење Министарства. Одобрење је ограничено временом боравка представника које прате и непосредно штите, а у одобрењу се могу одредити посебни услови за улазак.

Одобрење из става 2. овог члана издаје се без наплате таксе на обрасцу који пропише министар надлежан за унутрашње послове.

Оружје које се уноси ради лова или је у транзиту

Члан 33.

Лица која прелазе државну границу или су у транзиту преко територије Републике Србије ради лова, дужна су да приликом преласка државне границе пријаве оружје и муницију које са собом носе.

Одобрење за држање и ношење ловачког оружја за време лова у Републици Србији, као и одобрење за транзит ловачког оружја преко територије Републике Србије, издаје гранична полиција.

Преношење оружја и муниције стрељачких организација

Члан 34.

Чланови стрељачких организација који групно или појединачно путују у иностранство ради учествовања на стрељачким такмичењима или ради припреме за та такмичења, могу преко државне границе преносити оружје и муницију за те потребе на основу одобрења које издаје Министарство.

На чланове страних стрељачких организација који долазе у Републику Србију ради учествовања на стрељачким такмичењима или ради припреме за та такмичења примењује се одредба члана 33. став 1. Закона.

Оружје и муниција из ст. 1. и 2. овог члана не могу се преносити преко граничних прелаза отворених за погранични саобраћај.

Дужности лица које управља превозним средством

Члан 35.

Лице које управља превозним средством којим прелази државну границу дужно је да се придржава постављених знакова, упутстава и наређења полицијског службеника, да пристане, односно да заустави превозно средство на одређеном простору граничног прелаза на коме се врши контрола и не сме превозним средством напустити тај простор док се не изврши контрола.

После завршене контроле, лице које управља превозним средством којим прелази државну границу дужно је да напусти подручје граничног прелаза.

Дужности оператора, власника и корисника саобраћајног средства

Члан 36.

Оператор, власник, корисник саобраћајног средства, односно лице које управља превозним средством, дужни су да за време вршења граничне контроле на граничном прелазу, односно у саобраћајном средству обезбеде потребне услове за обављање граничне контроле.

Оператор, односно заповедник пловног објекта, возач моторног возила и друго лице које управља превозним средством дужни су да обезбеде да путници не напусте превозно средство и подручје граничног прелаза пре извршене контроле прописане овим законом, односно да се после завршене контроле не укрцају или искрцају друга лица.

Гранична контрола лица која су у транзиту у међународном ваздушном саобраћају

Члан 37.

Гранична контрола прописана овим законом не врши се над лицима која су у транзиту преко територије Републике Србије у међународном ваздушном саобраћају, ако након слетања ваздухоплова на аеродром отворен за међународни саобраћај без непотребног одлагања наставе путовање и за то време не напусте ваздухоплов или ако то време проведу у за то посебно одређеном простору на аеродрому.

Заустављање воза у међународном саобраћају

Члан 38.

Воз у међународном саобраћају који улази, односно излази из Републике Србије, не сме се зауставити на делу пруге између граничне линије и подручја граничног прелаза, осим у случају више силе или кад је то нужно због регулисања железничког саобраћаја.

Ако се воз у међународном саобраћају који је ушао, односно излази из Републике Србије, услед више силе или нужде, заустави на делу пруге између граничне линије и подручја граничног прелаза, железничко особље дужно је да обезбеди воз, да предузме потребне мере ради спречавања изласка путника, односно уласка других лица и да о заустављању воза одмах обавести граничну полицију.

Гранични прелаз за међународни речни саобраћај

Члан 39.

Пловни објект у међународном саобраћају на унутрашњим водама Републике Србије на којима важи међународни режим пловидбе дужан је да пређе државну границу на граничном прелазу отвореном за међународни речни саобраћај.

Пристајање пловних објеката у међународном саобраћају ван одређеног граничног прелаза

Члан 40.

Пристајање пловног објекта у међународном саобраћају ван одређеног граничног прелаза за водни саобраћај, осим у случају више силе, одобрава надлежна капетанија у сагласности са граничном полицијом и надлежном царинарницом.

Заповедник пловног објекта из става 1. овог члана које услед више силе пристане ван међународног граничног прелаза дужан је да о месту пристајања одмах обавести најближу подручну полицијску управу, односно полицијску станицу.

Укрцавање и искрцавање лица у међународном речном саобраћају

Члан 41.

Лица која пловним објектима долазе у Републику Србију или из Републике Србије одлазе у иностранство, могу се искрцати, односно укрцати

само на граничном прелазу за међународни водни саобраћај, ако међународним уговором није другачије одређено.

Заповедник пловног објекта у међународном саобраћају не сме на пловни објект примити и укрцати лице без важеће исправе прописане за прелазак државне границе нити укрцавати или искрцавати лица ван граничног прелаза, осим у случају спасавања лица.

Укрцавање и искрцавање лица ван граничног прелаза у случају из става 2. овог члана заповедник пловног објекта у међународном саобраћају дужан је да одмах пријави најближој подручној полицијској управи, односно полицијској станици.

Дужности заповедника пловног објекта у међународном саобраћају

Члан 42.

Заповедник пловног објекта у међународном саобраћају дужан је да по доласку и пре одласка из иностранства преда граничној полицији препис пописа чланова посаде и списак путника на пловном објекту, осим ако је међународним уговором другачије прописано, и стави на увид њихове исправе прописане за прелазак државне границе.

Заповедник пловног објекта дужан је да по пристајању у луку, односно пристаниште пријави граничној полицији свако лице које се налази на пловном објекту без исправе прописане за прелазак државне границе и лица која су се укрцала на пловни објект без његовог одобрења.

Заповедник пловног објекта не сме дозволити да се лице из става 1. овог члана или лице коме је улазак у Републику Србију забрањен искрца у луку, односно пристаниште без одобрења граничне полиције.

Трошкове боравка и трошкове удаљења из Републике Србије лица из ст. 2. и 3. овог члана које се искрца са пловног објекта у луку, односно пристаниште без одобрења граничне полиције сноси заповедник пловног објекта.

Режим кретања страних јахти и чамаца

Члан 43.

Стране јахте и чамци намењени разоноди и спорту могу се након преласка државне границе кретати, задржавати и пристајати на унутрашњим водама Републике Србије на којима важи међународни режим пловидбе уз одобрење надлежне капетаније.

Одобрење из става 1. овог члана издаје се са роком важења до 30 дана.

Одредбе члана 42. овог закона примењују се и на чланове посаде и путнике на страној јахти и чамцу намењеним разоноди и спорту.

Кретање ваздухоплова дуж граничне линије

Члан 44.

Ваздушни путеви не могу се одредити дуж граничне линије.

За летење цивилних ваздухоплова у ваздушном простору Републике Србије који се налази 300 метара од граничне линије потребно је одобрење граничне полиције.

**Слетање ваздухоплова ван места одређеног за
међународни ваздушни саобраћај**

Члан 45.

Заповедник ваздухоплова у међународном саобраћају који се услед више силе или нужде ваздухопловом спусти ван места одређеног за међународни ваздушни саобраћај дужан је да о слетању ваздухоплова одмах обавести најближу подручну полицијску управу, односно полицијску станицу.

**Извештавање о личним подацима и путним документима путника у
међународном ваздушном саобраћају**

Члан 46.

На захтев граничне полиције, авиопревозник у међународном ваздушном саобраћају дужан је да личне податке и податке о путним документима путника које превози достави граничној полицији пре слетања ваздухоплова на аеродром.

Лица која не испуњавају услове за улазак на територију Републике Србије враћају се на полазну дестинацију о трошку авиопревозника из става 1. овог члана.

**Дозвола за кретање и задржавање на подручју насељеног места у коме
се налази гранични прелаз**

Члан 47.

Члану посаде страног пловног објекта, воза или ваздухоплова који нема потребну визу, за време задржавања пловног објекта, воза или ваздухоплова на подручју граничног прелаза, односно луке или пристаништа, може се издати дозвола за кретање и задржавање на подручју насељеног места у коме се налази гранични прелаз, односно лука или пристаниште.

Дозвола из става 1. овог члана, на писмени захтев заповедника страног пловног објекта, воза или ваздухоплова издаје гранична полиција, за време задржавања брода, воза или ваздухоплова, а најдуже до 30 дана.

Образац дозволе из става 1. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове.

V. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

Члан 48.

Обезбеђење државне границе обухвата скуп мера, радњи и овлашћења која се предузимају уз државну границу, на делу државне границе између граничних прелаза и на граничним прелазима после редовног радног времена у циљу спречавања недозвољеног прелажења државне границе и заштите њене неповредивости.

Члан 49.

Обезбеђење државне границе може се вршити техничким средствима укључујући електронска средства.

VI. ОДРЕЂИВАЊЕ, ОБЕЛЕЖАВАЊЕ И УРЕЂИВАЊЕ ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ

Одређивање државне границе

Члан 50.

Државна граница одређује се међународним уговором.

Припрему за закључивање међународних уговора о разграничењу и утврђивању државне границе обавља министарство надлежно за спољне послове и други државни органи на начин који ће уредити Влада у сарадњи са надлежним органима суседних држава, у складу са законом.

Обележавање граничне линије

Члан 51.

Гранична линија обележава се граничним ознакама.

Врста, облик и начин постављања граничних ознака одређују се међународним уговором.

Послове премера, означавања, обнављања и одржавања граничних ознака на државној граници врши орган државне управе надлежан за послове државног премера и катастра.

Означавање близине државне границе

Члан 52.

Ако гранична линија није довољно видљива, на путевима и другим комуникацијама у близини државне границе могу се поставити посебне табле са натписима и сигнализација којима се упозорава на приближавање граничној линији.

Посебне табле и сигнализацију из става 1. овог члана, на захтев граничне полиције, поставља и одржава орган државне управе надлежан за уређење и обезбеђење саобраћајног система.

На посебне табле и сигнализацију из става 1. овог члана забрањено је постављати друге табле или сигнализацију којима би се смањила видљивост табли и сигнализације којима се упозорава на граничну линију.

Облик, садржину и начин постављања посебних табли и сигнализације прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 53.

Власник или корисник земљишта дужан је да омогући слободан пролаз ради постављања и одржавања прописаних ознака на подручју граничног прелаза.

Одржавање граничне линије

Члан 54.

Ако у складу са међународним уговором гранична линија треба да буде очишћена од дрвећа, шибља и другог растиња који смањују видљивост граничних ознака и правац протезања граничне линије, о чишћењу и

обезбеђењу прегледности граничне линије стара се орган државне управе надлежан за послове инжењерске геодезије.

Повреде државне границе

Члан 55.

Повреде државне границе односно граничне инциденте, утврђује Министарство.

Повреде државне границе односно гранични инциденти се решавају у складу са међународним уговором, односно дипломатским путем, ако не постоји међународни уговор.

Начин утврђивања повреда државне границе и граничних инцидената прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Забрана узгајања одређених пољопривредних култура

Члан 56.

Ради видљивости граничне линије, министар надлежан за унутрашње послове може забранити сетву одређених врста пољопривредних култура, односно сађење одређених врста воћака и дрвећа и другог растиња у дубини 100 метара од граничне линије, а ако то захтевају разлози безбедности - и на већој удаљености.

У случају из става 1. овог члана власник, односно корисник земљишта нема право на накнаду штете.

Забрана или ограничење одређених активности уз граничну линију

Члан 57.

Ако то захтевају разлози безбедности, Влада може да забрани или ограничи пловидбу, лов, риболов, прелет ваздухоплова, кретање, задржавање и настањивање на одређеним деловима територије Републике Србије уз граничну линију. Забрана или ограничење могу трајати док трају разлози због којих су уведени.

Лов у дубини територије Републике Србије 300 метара од граничне линије мора се писмено најавити граничној полицији надлежној према месту намеравањег лова 48 часова пре почетка лова и одјавити по завршетку лова.

Риболов на воденој површини која чини границу са суседном државом, а који се обавља употребом пловног објекта, мора се писмено најавити граничној полицији надлежној према месту намеравањег риболова најкасније 24 часа пре почетка риболова и одјавити по његовом завршетку.

Доношење просторног и урбанистичког плана за простор уз граничну линију

Члан 58.

Ако се у складу са посебним законом доноси просторни и урбанистички план којим се уређује и простор у дубини 300 метара од граничне линије, у поступку доношења тог плана потребна је сагласност Министарства.

Сагласност за доношење просторног и урбанистичког плана из става 1. овог члана неће се издати ако би се планираним уређењем простора довели у питање безбедност и видљивост граничне линије.

VII. МЕЂУНАРОДНА ГРАНИЧНА САРАДЊА

Члан 59.

Међународна гранична сарадња обухвата делатност граничне полиције на територији стране државе, сарадњу са страним граничним службама, размену полицијских службеника за везу и размену информација, односно делатност страних граничних полиција на територији Републике Србије.

Међународна сарадња из става 1. овог члана остварује се на основу међународног уговора.

Члан 60.

Кад у оквиру међународне граничне сарадње полицијски службеник врши одређене радње заштите државне границе на подручју друге државе примењује овлашћења, мере и радње из члана 6. овог Закона, осим оних које су у супротности са међународним уговором.

VIII. ЕВИДЕНЦИЈЕ

Прикупљање личних података

Члан 61.

У циљу ефикасног вршења послова заштите државне границе, гранична полиција овлашћена је да од лица према којима примењује овлашћења прикупља личне податке и да те податке уноси и обрађује у евиденцијама.

Ради вођења евиденција утврђених овим законом, гранична полиција овлашћена је да личне податке од лица из става 1. овог члана прикупља и уз примену техничких и других средстава.

Под техничким и другим средствима из става 2. овог члана подразумевају се уређаји и друга техничка средства којима се у циљу трагања, утврђивања идентитета и проналаска починиоца кривичних дела и прекршаја приликом заштите државне границе, врши фотографисање, снимање и видео надзор. Наведени уређаји могу бити аутоматски.

Уређаји из става 3. овог члана, када су постављени на подручју граничних прелаза морају бити постављени на видном месту са видно обележеним знаком упозорења.

Пропис о постављању и коришћењу уређаја и других техничких средстава из става 3. овог члана доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Снимци личних података прикупљени уз помоћ уређаја и средстава из ст. 2. и 3. овог члана уништавају се по истеку рока од пет година од дана извршеног снимања, осим ако нису потребни за вођење кривичног и прекршајног поступка.

Врсте евиденција

Члан 62.

Гранична полиција дужна је да води евиденције о лицима:

- 1) над којима је извршена гранична контрола;
- 2) којима није дозвољен прелазак државне границе;
- 3) према којима је спроведен поступак утврђивања идентитета;
- 4) којима су издате дозволе из чл. 12, 21. и 47. овог закона;
- 5) којима је одбијен захтев за издавање дозволе или им је дозвола одузета у случају из члана 22. став 2. овог закона;
- 6) припадницима страних служби безбедности којима је издато одобрење за улазак у Републику Србију, односно чији је улазак у Републику Србију најављен;
- 7) којима је издата идентификациона карта за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза;
- 8) која су учинила повреду државне границе;
- 9) која су најавила лов, односно риболов уз граничну линију;
- 10) која су поднела захтеве за давање сагласности о усклађености главног, односно идејног пројекта из члана 19. овог закона;
- 11) којима је издата сагласност из члана 19. овог закона;
- 12) којима је издато одобрење за уношење, преношење и изношење ватреног оружја и муниције.

Садржај, начин вођења и рок чувања података у евиденцијама из става 1. овог члана ближе прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 63.

Лични подаци из евиденција које се воде на основу члана 62. овог закона могу се давати другим органима у складу са законом, а органима страних држава и под условима одређеним међународним уговором.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако без сагласности Министарства гради или поставља објекте, инсталацију, опрему и уређаје на подручју граничног прелаза (члан 19. ст. 1. и 2. овог закона);
- 2) ако граничној полицији не поднесе писмени захтев за издавање дозволе за кретање и задржавање на граничном прелазу за запосленог пре него што запослени отпочне са радом на подручју граничног прелаза (члан 22. став 1. овог закона);
- 3) ако запосленом који има дозволу за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза не прибави идентификациону карту (члан 23. став 1. овог закона);
- 4) чије превозно средство напусти подручје граничног прелаза пре извршене контроле прописане овим законом (члан 35. став 1. овог закона);

5) ако за време вршења граничне контроле на граничном прелазу, односно у саобраћајном средству не обезбеди потребне услове за рад граничне полиције (члан 36. став 1. овог закона);

6) ако не обезбеди услове или онемогући да се гранична контрола обавља несметано у складу са одредбама овог закона (члан 36. став 1. овог закона);

7) ако не обезбеди да путници не напусте подручје граничног прелаза пре извршене контроле, односно да се после завршене контроле не укрцају или искрцају друга лица (члан 36. став 2. овог закона);

8) ако се на аеродрому на којем се одвија међународни саобраћај не обезбеди простор који омогућава одвајање путника у међународном саобраћају од других путника, као и простор за смештај странаца који не испуњавају услове за улазак у земљу у складу са посебним законом (члан 36. став 1. и члан 37. овог закона);

9) ако се воз при уласку или изласку из Републике Србије, осим у случају више силе или ако је то нужно због регулисања железничког саобраћаја, заустави на делу пруге између граничне линије и подручја граничног прелаза (члан 38. став 1. овог закона);

10) чији железнички радник о заустављању воза у међународном саобраћају услед више силе или нужде, који је ушао, односно излази из Републике Србије, одмах не обавести граничну полицију, не обезбеди воз или не предузме потребне мере ради спречавања изласка путника, односно уласка других лица у воз (члан 38. став 2. овог закона);

11) чији пловни објект у међународном саобраћају пређе државну границу изван граничног прелаза отвореног за међународни речни саобраћај (члан 39. овог закона);

12) чији пловни објект у међународном саобраћају, осим у случају више силе, пристане ван одређеног речног или језерског граничног прелаза без потребног одобрења (члан 40. став 1. овог закона);

13) чији пловни објект прими и укрца лица без важеће исправе прописане за прелазак државне границе или укрцава или искрцава лица ван граничног прелаза, осим у случају спасавања лица (члан 41. став 2. овог закона);

14) чији заповедник пловног објекта по доласку из иностранства или пре одласка у иностранство не преда граничној полицији препис пописа чланова посаде и списак путника на пловном објекту, односно не стави на увид њихове исправе прописане за прелазак државне границе (члан 42. став 1. овог закона);

15) чији заповедник пловног објекта, након пристајања у луку, односно пристаниште не испуни прописану обавезу из члана 42. став 2. овог закона;

16) ако заповедник ваздухоплова у међународном саобраћају, који се услед више силе или нужде, спусти ван места одређеног за међународни ваздушни саобраћај, о слетању ваздухоплова одмах не обавести најближу подручну полицијску управу односно полицијску станицу (члан 45. овог закона);

17) ако се члан посаде страног пловног објекта, воза или ваздухоплова, који нема потребну визу, за време задржавања пловног објекта, воза или ваздухоплова на подручју граничног прелаза, односно луке или пристаништа, креће без потребне дозволе на подручју насељеног места у коме се налази гранични прелаз, односно лука или пристаниште (члан 47. став 1. овог закона);

18) ако на посебне табле за упозорења и сигнализацију поставља друге табле или сигнализацију којима се смањује видљивост табли и сигнализације којима се упозорава на граничну линију (члан 52. став 3. овог закона);

19) ако на земљишту чији је власник или корисник не омогући слободан пролаз или на други начин омета обављање послова обезбеђења државне границе и граничне контроле (члан 53. овог закона);

20) ако сеје одређене врсте пољопривредних култура, односно сади одређене врсте воћака и дрвећа и друго растиње када је то актом министра надлежног за унутрашње послове забрањено (члан 56. став 1. овог закона);

21) ако обавља пловидбу, лов, риболов, прелеће ваздухопловом, креће се или задржава уз граничну линију, када је то актом Владе забрањено или ограничено (члан 57. став 1. овог закона);

22) ако без писмене најаве граничној полицији 48 часова пре почетка лова, односно најкасније 24 часа пре почетка риболова, који обавља употребом пловног објекта, лови или рибари у одређеној зони уз граничну линију (члан 57. ст. 2. и 3. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 5.000 до 50.000 динара.

Члан 65.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 50.000 динара или казном затвора до 30 дана казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) пређе или покуша да пређе државну границу изван одређеног граничног прелаза, изван радног времена на граничном прелазу или супротно намени граничног прелаза, или ако пређе или покуша да пређе државну границу на граничном прелазу без важеће путне или друге исправе прописане за прелазак државне границе (члан 10. став 2. овог закона);

2) нема исправу прописану за прелазак државне границе или одбије да је стави на увид полицијском службенику, односно ако одбије да се подвргне контроли или ако напусти подручје граничног прелаза док контрола још није обављена или на други начин покуша да избегне контролу (члан 26. став 1. овог закона);

3) не пријави ловачко, односно стрелачко оружје и муницију које уноси у Републику Србију (члан 33. став 1. и члан 34. став 1. овог закона);

4) се искрца или укрца на пловни објект који долази или одлази из Републике Србије изван граничног прелаза (члан 41. став 1. овог закона).

Члан 66.

Новчаном казном у износу од 3.000 до 30.000 динара или казном затвора до 15 дана казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) пређе државну границу ван граничног прелаза услед више силе, а о томе одмах не обавести граничну полицију (члан 11. став 2. овог закона);

2) се креће и задржава на подручју граничног прелаза без потребне дозволе или ако на граничном прелазу и његовом подручју не поступа по наређењима и упутствима која издају полицијски службеници (члан 20. овог закона);

3) на подручју граничног прелаза при кретању и задржавању на видном месту не носи идентификациону карту (члан 23. став 1. овог закона);

4) не пружи обавештења полицијском службенику која у вези са прелажењем државне границе он од њега тражи или ако не поступи по његовим упозорењима и наређењима (члан 26. став 2. овог закона);

5) као заповедник пловног објекта у међународном саобраћају одмах не обавести подручну полицијску управу, односно полицијску станицу о месту пристајања пловног објекта који услед више силе пристане ван међународног граничног прелаза (члан 40. став 2. овог закона);

6) као заповедник пловног објекта у међународном саобраћају одмах не пријави најближем органу укрцавање и искрцавање лица ван граничног прелаза у случају спасавања лица (члан 41. став 3. овог закона);

7) као заповедник пловног објекта дозволи да се без одобрења граничне полиције са пловног објекта у луку искрца лице које је без исправе прописане за прелазак државне границе или које се на пловни објект укрцало без његовог одобрења (члан 42. став 3. овог закона);

8) на посебне табле и сигнализацију поставља друге табле или сигнализацију којима се смањује видљивост табли и сигнализације којима се упозорава на граничну линију (члан 52. став 3. овог закона);

9) ако на земљишту чији је власник или корисник не омогући слободан пролаз или на други начин омета обављање послова обезбеђења државне границе и граничне контроле (члан 53. овог закона);

10) сеје одређене врсте пољопривредних култура, односно сади одређене врсте воћака и дрвећа и друго растиње када је то актом министра надлежног за унутрашње послове забрањено (члан 56. став 1. овог закона);

11) без писмене најаве граничној полицији, 48 часова пре почетка лова, односно најкасније 24 часа пре почетка риболова лови или рибари у одређеној зони уз граничну линију (члан 57. ст. 2. и 3. овог закона).

Члан 67.

Новчаном казном у износу од 5.000 динара казниће се на лицу места за прекршај физичко лице које управља превозним средством којим прелази државну границу, ако се не придржава постављених знакова и упутстава и наређења полицијског службеника или ако не пристане, односно не заустави превозно средство на одређеном простору граничног прелаза или ако напусти тај простор пре него што се изврши контрола, односно ако по завршетку контроле не напусти подручје граничног прелаза (члан 35. овог закона).

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 68.

Прописи на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 69.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о прелажењу државне границе и кретању у граничном појасу ("Службени лист СФРЈ", бр. 34/79, 56/80 и 53/85, "Службени лист СРЈ", бр. 24/94, 28/96-др. закон и 68/02 и "Службени гласник РС", број 101/05-др. закон).

До почетка примене подзаконских аката из члана 68. овог закона, примењиваће се подзаконски акти донети на основу закона из става 1. овог члана, ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 70.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".